

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 8 kap. 29 § i tvångsmedelslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att 8 kap. 29 § i tvångsmedelslagen ändras så att domstolen ska fastställa beslut om genomsökning av utrustning som fattats av en anhållningsberättigad tjänsteman, med vissa särskilt angivna undantag. Syftet med propositionen är att sörja för att de bestämmelser enligt 8 kap. i tvångsmedelslagen som gäller beslut om genomsökning av utrustning står i överensstämmelse med unionsrätten, med beaktande av Europeiska unionens domstols rättspraxis.

Propositionen har sin grund i Europeiska unionens domstols dom av den 4 oktober 2024 (C-548/21), enligt vilken behöriga myndigheters möjlighet att bereda sig tillgång till uppgifter som finns lagrade i en mobiltelefon förutsätter, utom i fråga om motiverade brådskande fall, att det i den nationella lagstiftningen anges att användning av detta tvångsmedel förutsätter en förhandskontroll av en domstol eller en oberoende myndighet.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft våren 2025.

MOTIVERING

1 Förslagen och deras konsekvenser

1.1 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att 8 kap. 29 § i tvångsmedelslagen ändras så att en anhållningsberättigad tjänsteman ska besluta om genomsökning av utrustning, men beslutet ska fastställas av domstolen på yrkande av den anhållningsberättigade tjänstemannen, med vissa särskilt angivna undantag. I brådskande fall kan domstolens fastställelse inhämtas i efterhand. Syftet med den föreslagna ändringen är att sörja för att bestämmelserna om beslut om genomsökning av utrustning står i överensstämmelse med unionsrätten, med beaktande av Europeiska unionens domstols rättspraxis.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

om ändring av 8 kap. 29 § i tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i tvångsmedelslagen (806/2011) 8 kap. 29 § som följer:

8 kap.
Genomsökning

29 §
Beslut om genomsökning av utrustning

Om genomsökning av utrustning beslutar en anhållningsberättigad tjänsteman. Beslutet ska fastställas av domstolen. Vid domstolsbehandlingen gäller i tillämpliga delar vad som i 3 kap. 1, 3, 8 och 10 § föreskrivs om handläggning av häktningsärenden och vad som i 8 kap. 17 § 3 mom. föreskrivs om rätten att anföra klagan över beslut som gäller särskild husrannsakan. Ett yrkande som gäller fastställelse av genomsökning av utrustning ska utan dröjsmål tas upp till behandling i domstol i närvaro av den tjänsteman som framställt yrkandet eller en av denne förordnad tjänsteman som är insatt i ärendet. Ärendet ska avgöras skyndsamt. Behandlingen kan också ske med anlitande av videokonferens eller någon annan lämplig teknisk dataöverföring där de som deltar i behandlingen har sådan kontakt att de kan tala med och se varandra. Ärendet får avgöras i kansliet utan behandling vid sammanträde, om domstolen anser att det är lämpligt.

En anhållningsberättigad tjänsteman får dock fatta beslut om genomsökning av utrustning, om det finns grundad anledning att anta att utrustningen inte innehåller uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, andra känsliga uppgifter eller uppgifter som gäller privatlivet. Om det vid genomsökningen i andra än i 3 mom. avsedda brådskande situationer

upptäcks att utrustningen innehåller uppgifter som hör till särskilda kategorier av personuppgifter, andra känsliga uppgifter eller uppgifter som gäller privatlivet, ska genomsökningen av utrustningen avbrytas och beslutet utan dröjsmål föras till domstol för fastställande. En anhållningsberättigad tjänsteman får också fatta beslut om genomsökning av utrustning i situationer som avses i 21 § 2 mom.

En anhållningsberättigad tjänsteman får fatta beslut om genomsökning av utrustning också när omedelbar genomsökning är nödvändig på grund av sakens brådskande natur. Ärendet ska föras till domstol så snart det är möjligt, dock senast 24 timmar efter det att genomsökning av utrustning inleddes. Om det är fråga om information som avses i 1 § 3 mom., ska bestämmelserna om särskild husrannsakan i 15 § 1 och 2 mom. och 17 § iaktas i tillämpliga delar.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 2025

Statsminister

Petteri Orpo

Justitieminister Leena Meri

Justitieministeriets förordning

om ändring av 1 och 2 § i justitieministeriets förordning om handläggning av häktningsärenden och andra brådskande ärenden vid tingsrätter i vissa fall

I enlighet med justitieministeriets beslut
ändras i justitieministeriets förordning om handläggning av häktningsärenden och andra brådskande ärenden vid tingsrätter i vissa fall (953/2013) 1 § 1 punkten och 2 § 1 mom. 2 punkten, sådana de lyder, 1 § 1 punkten i förordning 184/2018 och 2 § 1 mom. 2 punkten i förordning 80/2017, som följer:

1 §

Tillämpningsområde

I denna förordning finns bestämmelser om de tingsrätter som i brådskande fall

1) får besluta om häktning av anhållna, om genomsökning av utrustning, om hemliga tvångsmedel samt om hemliga metoder för inhämtande av information i ärenden enligt 3 kap. 1 § 1 mom., 8 kap. 29 § 1 mom. och 10 kap. 43 § 1 mom. i tvångsmedelslagen (806/2011), 5 kap. 45 § 1 mom. i polislagen (872/2011), 3 kap. 44 § 1 mom. i lagen om brottsbekämpning inom Tullen (623/2015), 39 § 1 mom. i lagen om brottsbekämpning inom Gränsbevakningsväsendet (108/2018) samt 4 § 1 mom. och 5 § i lagen om fullgörande av polisuppgifter inom försvarsmakten (1251/1995),

2 §

Jour

Med jour avses tingsrättens beredskap att inom sitt jourområde på första maj, midsommaraftonen, självständighetsdagen, julaftonen samt på lördagar, söndagar och på kyrkliga helgdagar som infaller på någon annan veckodag

2) ta emot yrkanden och framställningar i tillståndsärenden och avgöranden som gäller hemliga tvångsmedel, hemliga metoder för inhämtande av information och genomsökning av utrustning samt handlägga dessa ärenden,

Denna förordning träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 2025